

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑΣ

ΠΡΟΣ

Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Αυτοτελές Τμήμα
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Ηράκλειο, 23/03/2021

Αρ. Πρωτ.: 18234/273

Θέμα: Ερώτηση Βουλευτή με αρ. 5182/19-03-2021, που παραλήφθηκε από το ΥΠΕΝ με το αρ. πρωτ. εισερχ.27294/1220/22-03-2021.

Σχετικά με την ως άνω Ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Ξανθού, σας διαβιβάζουμε το με αρ. πρωτ. 716/23-03-2021 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων του Φορέα μας, σχετικά με το θέμα.

Η Συντονίστρια

Μαρία Κοζυράκη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΝΣΗ ΔΑΣΩΝ & ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩ

Ηράκλειο: 23 / 03 / 2021

Αριθμ. Πρωτ. 716

Ταχ.Δ/ση : ΠΕΡΙΟΧΗ Τ.Ε.Ι
(Δασικό Φυτόριο Φοινικιάς)
Τ.Κ. : 714 10
Πληροφορίες : Γρ. Δ/ντού
Τηλέφωνο : 2810-264964
Fax : 2810 – 264 956
Τ.Θ. : 2112 (ΝΕΟ ΣΤΑΔΙΟ)

ΠΡΟΣ: Γρ. Συντονίστριας
Πλ. Κουντουριώτη

ΚΟΙΝ.:

“Απάντηση στην υπ’ αριθμ. Πρωτ. 5182/ 19-3-2021 Ερώτηση του Βουλευτή ΣΥΡΙΖΑ κου Ξανθού
ΘΕΜΑ: Ανδρέα.”

ΣΧΕΤ.: Αριθμ. Πρωτ. ΥΠΕΝ/ΥΠΕΣΥΝ/27294/1220/22-03-2021

Η κατάρτιση των δασικών χαρτών και η δημιουργία δασολογίου αποτελεί συνταγματική επιταγή εδώ και σαράντα πέντε περίπου χρόνια.

Σε κάθε περίπτωση η σύνταξη των δασικών χαρτών είναι ένα βασικό και μακρόπνοο έργο υποδομής, με μεγάλη περιβαλλοντική αξία και θετικές συνέπειες για την εθνική οικονομία.

Χωρίς δασικούς χάρτες δεν μπορεί να ολοκληρωθεί το Κτηματολόγιο, ένα έργο που αποτελεί δέσμευση της χώρας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με τους δασικούς χάρτες για πρώτη φορά καταγράφονται οι δασικού χαρακτήρα εκτάσεις σε όλη τη χώρα, με ακρίβεια και γεωχωρικό προσδιορισμό. Η καταγραφή αυτή αποτελεί καθοριστικό εργαλείο για την προστασία, αλλά και τη διαχείριση των δασών και του φυσικού περιβάλλοντος γενικότερα. Η οριοθέτηση των δασικών εκτάσεων θέτει τέλος στην αμφισβήτηση, την ανασφάλεια, την γραφειοκρατία και λειτουργεί προς όφελος του πολίτη και του φυσικού περιβάλλοντος.

Ο δασικός χάρτης περιλαμβάνει διαχρονική αποτύπωση των εκτάσεων δασικού χαρακτήρα τόσο στο παρελθόν όσο και σήμερα. Η οριοθέτηση των δασικών εκτάσεων προέκυψε από φωτοερμηνεία ιστορικών (έτους 1945) και πρόσφατων (έτους 2013 - 2015) αεροφωτογραφιών, σε συνδυασμό με επιτόπιες αυτοψίες στην ύπαιθρο.

Ο χαρακτηρισμός των εκτάσεων (ως δασικών ή μη) προήλθε με βάση επιστημονικά κριτήρια, στα οποία περιλαμβάνονται η σύνθεση της βλάστησης, το ποσοστό δασοκάλυψης, το έδαφος, το ανάγλυφο, η ευρύτερη περιοχή, οι ανθρώπινες δραστηριότητες, η φωτοερμηνεία κ.α., όπως αναλυτικά ορίζονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Ο δασικός χάρτης αποτελεί προϊόν επίπονης εργασίας εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού και κυρίως δασολόγων. Το έργο της σύνταξης των δασικών χαρτών ανέλαβαν έμπειρα ιδιωτικά μελετητικά γραφεία μετά από πανελλήνιο διαγωνισμό το έτος 2018. Οι δασικοί χάρτες παραδόθηκαν την Δασική Υπηρεσία τμηματικά, το έτος 2019 και ελέγχθηκαν κατά το δυνατό και στο βαθμό που επέτρεπαν οι υπόλοιπες τρέχουσες εργασίες της Υπηρεσίας μας, οι οποίες φυσικά δεν σταμάτησαν. Οι δασικοί χάρτες αναμορφώθηκαν το 2020, με βάση τις προβλέψεις του ν. 4685/2020, θεωρήθηκαν και τέλος αναρτήθηκαν για δημοσιοποίηση, αποκλειστικά στην ιστοσελίδα του Ελληνικού Κτηματολογίου (www.ktimatologio.gr).

Ο δασικός χάρτης πιθανόν να περιέχει σφάλματα και διαφορετικές ερμηνείες, για τα οποία όμως ο νομοθέτης προέβλεψε συγκεκριμένη διαδικασία για τη διόρθωσή τους. Τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων διόρθωσης πρόδηλων σφαλμάτων καθώς και τη διαδικασία υποβολής αντιρρήσεων κατά του περιεχομένου του δασικού χάρτη. Όλες οι περιπτώσεις θα εξεταστούν και θα κριθούν από τις αρμόδιες Επιτροπές. Άλλος νόμιμος τρόπος να αλλάξει ο αναρτημένος δασικός χάρτης δεν υπάρχει. Η διαδικασία διόρθωσης του δασικού χάρτη είναι δυναμική, βρίσκεται σε εξέλιξη αυτή τη χρονική περίοδο, και επιδέχεται αλλαγές, τροποποιήσεις και βελτιώσεις, μέχρι την οριστική κύρωσή του.

Αυτό που ζητάνε ορισμένοι Φορείς να “κατέβει” ο χάρτης, ώστε να διορθωθούν τα λάθη, πιστεύω ότι είναι αόριστο, πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο να γίνει. Και αυτό το λέω γιατί η ανάρτηση έχει γίνει για όλη τη χώρα και όχι μόνο για τη Κρήτη. Στην υπόλοιπη Ελλάδα ο δασικός χάρτης είχε ήδη αναρτηθεί στο 50% περίπου. Εκεί έχει λήξει η προθεσμία των αντιρρήσεων και βρίσκονται στη περίοδο εξέτασής τους από τις Επιτροπές. Ούτε εξάλλου ο Υπουργός, κατά τις παρεμβάσεις του το προηγούμενο διάστημα, άφησε ανοικτό τέτοιο ενδεχόμενο. Έχουμε πέσει λοιπόν όλοι στη θάλασσα και πρέπει να βρούμε τρόπο να κολυμπήσουμε. Θα υποστούμε όλοι τη βάσανο των αντιρρήσεων και αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να διορθωθεί ο χάρτης.

Όμως, όλοι μπορούμε να καταλάβουμε ότι ο **δασικός χάρτης είναι κατά βάση τεχνικό έργο**. Οριοθετεί τις δασικές εκτάσεις σε δυο διαφορετικές χρονικές περιόδους. Είναι δηλαδή δύο στατικές φωτογραφίες της επιφάνειας της γης, με διαφορά όμως 70 ετών. Τώρα, αν μας αρέσουν οι φωτογραφίες ή όχι, αυτό είναι ένα άλλο θέμα, για το οποίο δεν φταίει απαραίτητα ο φωτογράφος. Επίσης, το τί μεσολάβησε τη χρονική αυτή περίοδο των 70 ετών, πώς έγιναν οι αλλαγές που διαφαίνονται και γιατί, επίσης δεν παρουσιάζεται στους χάρτες.

Ιδιοκτησιακό, δασωμένοι αγροί και αλλαγές χρήσης είναι τα κυριότερα προβλήματα που αναδείχθηκαν.

Τα προβλήματα όμως αυτά δεν προέκυψαν με την ανάρτηση των δασικών χαρτών. Τα προβλήματα υπήρχαν και πριν, και οι δασικοί χάρτες απλά τα έφεραν στην επιφάνεια. Τώρα λοιπόν που αναδείχθηκαν τα προβλήματα, επαφίεται στην Πολιτεία πώς και τι λύσεις θα βρει για να τα αντιμετωπίσει, μέσα από νομοθετικές ρυθμίσεις, φυσικά στα αυστηρά συνταγματικά πλαίσια. Για να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα του δασικού χάρτη της Περιφέρειας Κρήτης, από την οποία θα μπορέσουμε να αντιληφθούμε τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος, οφείλουμε να δώσουμε τα συνολικά αριθμητικά στοιχεία που προκύπτουν από την ανάρτηση τα οποία είναι ,ανα Π.Ε. τα ακόλουθα:

Στο σύνολο της έκτασης ανάρτησης της ΠΕ Ηρακλείου **οι δασικού χαρακτήρα εκτάσεις** (τα δάση, οι δασικές και οι δημόσιες χορτολιβαδικές, βραχώδεις και πετρώδεις εκτάσεις) **καταλαμβάνουν συνολική επιφάνεια ίση περίπου με 38% του νομού.**

Στο σύνολο της έκτασης ανάρτησης της ΠΕ Χανίων **οι δασικού χαρακτήρα εκτάσεις** (τα δάση, οι δασικές και οι δημόσιες χορτολιβαδικές, βραχώδεις και πετρώδεις εκτάσεις) **καταλαμβάνουν συνολική επιφάνεια ίση περίπου με το 58,5% του νομού.**

Στο σύνολο της έκτασης ανάρτησης της ΠΕ Λασιθίου **οι δασικού χαρακτήρα εκτάσεις** (τα δάση, οι δασικές και οι δημόσιες χορτολιβαδικές, βραχώδεις και πετρώδεις εκτάσεις) **καταλαμβάνουν συνολική επιφάνεια ίση περίπου με το 63% του νομού.**

Στο σύνολο της έκτασης ανάρτησης της ΠΕ Ρεθύμνης **οι δασικού χαρακτήρα εκτάσεις** (τα δάση, οι δασικές και οι δημόσιες χορτολιβαδικές, βραχώδεις και πετρώδεις εκτάσεις) **καταλαμβάνουν συνολική επιφάνεια ίση περίπου με το 63% του νομού.**

Δύο άλλα σημαντικά στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν από τα δεδομένα του δασικού χάρτη στην Περιφέρεια Κρήτης, που αξίζει, νομίζω, να αναφέρουμε για να καταλάβουμε τα πραγματικά μεγέθη των προβλημάτων, αφορούν:

1^ο) το ποσοστό της επιφάνειας των δασωμένων αγρών, των εκτάσεων δηλαδή που εμφανίζονται καλλιεργημένες στις αεροφωτογραφίες του 1945, στη συνέχεια όμως εγκαταλείφθηκαν και απέκτησαν σήμερα δασικό χαρακτήρα και οι οποίες εμφανίζονται με την ένδειξη ΑΔ στο δασικό χάρτη και

2^ο) το ποσοστό των εκτάσεων που εμφανίζονται ως δασικού χαρακτήρα στις αεροφωτογραφίες του 1945 και οι οποίες στη συνέχεια άλλαξαν μορφή (καλλιεργήθηκαν ή αλλοιώθηκαν) και αποτυπώνονται σήμερα ως εκχερσωμένες δασικές εκτάσεις με την ένδειξη ΔΑ στο δασικό χάρτη.

Στον παρακάτω πίνακα αναγράφονται συγκεντρωτικά ανα Π.Ε. τα προαναφερθέντα στοιχεία:

Περιφερειακή Ενότητα	Δασωμένοι αγροί (ΑΔ) %	Εκχερσωμένες Δασικές εκτάσεις (ΔΑ) %
Ηρακλείου	2,71	0,39
Χανίων	4,5	3,2
Λασιθίου	6,51	0,55
Ρεθύμνης	7,7	3,22

Σχετικά με την συσχέτιση των Δασικών Χαρτών με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εκτάσεων σας αναφέρουμε τα εξής:

Οι δασικοί χάρτες δεν σχετίζονται άμεσα με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εκτάσεων, καθώς δεν άλλαξε κάτι στην δασική νομοθεσία, μετά την ανάρτηση των δασικών χαρτών, που να αφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων. Ό, τι ίσχυε πριν την ανάρτηση του δασικού χάρτη, ισχύει και μετά: Τι ισχύει;

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.3 του ν.998/1979 «Οι δασικού χαρακτήρα εκτάσεις θεωρούνται δημόσιες, εκτός και αν υπάγονται σε μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003. Στο τελευταίο αυτό άρθρο αναφέρονται περιοριστικά όλες οι περιπτώσεις για τις οποίες το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις (δάση, δασικές εκτάσεις και στις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του νόμου 998/79).

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις το Δημόσιο προβάλλει δικαιώματα κυριότητας. Αυτό ισχύει σε όλη την Ελλάδα.

Ας δούμε τώρα πού διαφοροποιείται η Κρήτη (και λίγες άλλες περιοχές της Ελλάδας):

Στην Κρήτη δεν ισχύει το τεκμήριο του Δημοσίου (άρθρο 62 του ν.998/1979). Αυτό σημαίνει ότι στην Κρήτη το βάρος απόδειξης της κυριότητας των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων έχει τόσο ο

πολίτης όσο και το Δημόσιο (τίθενται δηλαδή σε ίση μοίρα από πλευράς απόδειξης εμπράγματων δικαιωμάτων). Όμως, αυτός που επικαλείται δικαίωμα σε δασική έκταση φέρει και το βάρος απόδειξης του δικαιώματος αυτού.

Οι πολίτες έχουν μπερδέψει την έννοια της ιδιοκτησίας με το (δασικό ή μη) χαρακτήρα των εκτάσεων. Το Σύνταγμα, όμως, και η Δασική Νομοθεσία προστατεύουν τις δασικού χαρακτήρα εκτάσεις ανεξαρτήτου ιδιοκτησιακού καθεστώτος, είτε είναι δημόσιες, είτε είναι δημοτικές, είτε είναι ιδιωτικές.

Υπενθυμίζουμε ότι «Κατά τη διαδικασία των αντιρρήσεων (των δασικών χαρτών) δεν εξετάζονται θέματα ιδιοκτησίας, ούτε θίγονται ιδιοκτησιακά δικαιώματα του δημοσίου ή ιδιωτών» (άρθρο 18 παρ.4 του ν. 3889/2010).

Και ναι μεν δεν θίγονται ιδιοκτησιακά δικαιώματα, όμως το ιδιοκτησιακό καθεστώς επηρεάζεται και μάλιστα σημαντικά στις περιπτώσεις εκτάσεων δασικού χαρακτήρα. Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι το Δημόσιο έχει πλέον νόμιμη υποχρέωση να υποβάλει δηλώσεις του ν.2308/1995 για τις δημόσιες εκτάσεις που κατέχει, κατά την διαδικασία της κτηματογράφησης, στα πλαίσια σύνταξης του Εθνικού Κτηματολογίου, όπως ακριβώς και οι ιδιώτες. Και αφού ο νόμος θεωρεί τις δασικού χαρακτήρα εκτάσεις ως δημόσιες, αυτές θα πρέπει να δηλωθούν στο Εθνικό Κτηματολόγιο. Την υποχρέωση αυτή έχει το Δημόσιο και χωρίς την ανάρτηση των δασικών χαρτών. Ήδη έχει υποβληθεί δήλωση στο Εθνικό Κτηματολόγιο στις περιοχές που έχει ξεκινήσει η συλλογή δηλώσεων και θα υποβληθούν και διορθωτικές μετά την κύρωση του δασικού χάρτη.

Ο Αν. ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΑΣΩΝ &
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
Δασολόγος